

Dosarul nr. 3ra-905/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: I.Secieru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Minciuna, E.Palanciuc, V.Negru)

Î N C H E I E R E

30 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Diacov împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului și obligarea recalculării pensiei,

împotriva deciziei din 29 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 13 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 28 mai 2019 Ivan Diacov a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului și obligarea recalculării pensiei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că a activat în organele procuraturii din anul 1980 până în anul 2015, având o vechime în muncă de procuror și un stagiu de cotizare de peste 35 ani. Începând cu 10 iulie 2003, la atingerea vârstei de 50 ani, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă, în mărime de 80% din salariul mediu lunar potrivit funcției deținute de procuror-sef de secție în Procuratura Generală. Ulterior, în baza Legii nr.355 din 23 decembrie 2005 cu privire la salarizarea în sectorul bugetar, pensia stabilită, i-a fost recalculată în legătură cu majorarea ordinară a salariului procurorului în exercițiu, la situația din 1 ianuarie 2006 și 1 ianuarie 2008, reieșind din mărimea de 80% din salariul mediu lunar al procurorului-șef de secție în Procuratura Generală, pe care a primit-o regulat până la sfârșitul anului 2011.

Actualmente, reclamantul a notat că, beneficiază de pensie pentru vechime în muncă de procuror, cuantumul căreia constituie de la 25 aprilie 2019 suma de 6658,95 lei lunar, inclusiv indexările efectuate în anii 2012-2019.

După ultima recalculare a pensiei din anul 2011, pârâta Casa Națională de Asigurări Sociale încalcând legislația relevantă cu privire la recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă, în mod arbitrar a încetat să-i mai recalculeze pensia în plată la fiecare dată de majorare a salariului procurorului în exercițiu și în cazul majorării generale a salariului procurorilor, prin ce, i s-a lezat dreptul la pensie, dreptul la proprietate, drept obținut în mod legal în anul 2002, odată cu stabilirea și plata pensiei pentru vechimea în muncă.

În continuare, Ivan Diacov a menționat că, în conformitate cu Legea nr.37 din 7 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr.355 din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, salariul procurorului s-a majorat cu 35%, care s-a efectuat începând cu 1 ianuarie 2013. Potrivit art. XXIX din Legea nr. 152 din 1 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, începând cu 1 august 2016, salariul de funcție a procurorului în exercițiu s-a majorat, stabilindu-se în raport cu salariul judecătorului conform Legii nr.328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor și Legii nr.3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, ținându-se cont de nivelul procuraturii în care își desfășoară activitatea și de vechimea în muncă în funcția de procuror.

La fel, a reiterat că, conform art.5 alin.(3), lit. b) și art.5 lit.b) din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, salariul de funcție al procurorului în Procuratura Generală, cu o vechime în funcție de procuror de peste 16 ani, s-a stabilit în mărime de 4,5 salarii medii pe economie, la care se adaugă și sporul pentru executarea funcției de conducere, calculat în raport procentual față de salariu de funcție în mărime de 9% - pentru procurorul-șef de secție în Procuratura Generală funcție de la care titularul prezentei cereri a obținut dreptul la pensie în anul 2003.

Ulterior, prin Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, începând cu 1 decembrie 2018, de asemenea, s-a produs majorarea salariului procurorului în exercițiu. Potrivit Anexei nr.4 a acestei legi, care reglementează salarizarea categoriilor de salarizați din grupul ocupațional „Justiție (B)” și Tabelului nr.1 privind funcțiile de demnitate publică: judecători și procurori (B1) s-a stabilit că, salariul lunar al procurorului-Șef de secție în Procuratura Generală corespunde codul funcției - B1025; denumirea funcției procuror-Șef secție, cu vechimea în muncă în funcția de procuror de peste 16 ani, clasa de salarizare - 120 și coeficientul de salarizare - 12,04.

A notat că, întrunește condițiile prevăzute în legile vizate privind majorarea salariului procurorului în exercițiu și pârâta avea obligația legală să execute întocmai cerințele legislației respective și să-i recalculeze pensia pentru vechime în muncă în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu.

Cu toate acestea, Casa Națională de Asigurări Sociale contrar prevederilor legale, din motive neîntemeiate, la momentele respective prevăzute de legile vizate, nu a efectuat recalcularea pensiei ținând cont de majorarea salariului procurorului în exercițiu, lipsindu-l de dreptul la proprietate, dobândit din anul 2003.

Din aceste considerente, la data de 15 aprilie și 15 mai 2019 a depus către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Centru cerere prin care a solicitat ca în cadrul

reexaminării dreptului la pensie în conformitate cu Legea privind sistemul public de pensii să i se recalculeze pensia pentru vechimea în muncă de procuror ținându-se cont de majorarea salariului procurorului în exercițiu și majorarea generală a salariului procurorilor.

Prin scrisoarea/răspuns nr.D-1208/19 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru, i s-a comunicat că nu există temei legal pentru recalcularea pensiei, deoarece începând cu 1 iulie 2011 drepturile de pensionare a procurorilor sunt reglementate de art.46/2 din Legea privind sistemul public de pensii nr.156, conținutul căreia nu prevede faptul că, pensiile procurorilor se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor.

Nefiind de acord cu răspunsul enunțat, la data de 17 mai 2019 a depus cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale, solicitând recalcularea pensiei în legătură cu prevederile legale enumerate, inclusiv, prin care a fost introdus sporul la salariul pentru exercitarea funcției de conducere.

Prin decizia nr.D-1208/19 din data de 27 mai 2019 a Casei Naționale de Asigurări Sociale s-a refuzat recalcularea pensiei, comunicându-i că începând cu data de 1 ianuarie 2018 prin Legea 290 au fost abrogate normele de stabilire a pensiilor procurorilor, acestea fiind stabilite în condiții generale, iar în conformitate cu art.13 al Legii 156 pensiile se indexează la 1 aprilie și temei de recalculare a pensiei nu sunt.

În opinia sa, decizia nr. D-1208/19 din 27 mai 2019 a Casei Naționale de Asigurări Sociale este una ilegală, neîntemeiată și pasibilă de a fi anulată cu obligarea ultimei de a-i recalcula și de a-i achita pensia pentru vechimea de muncă conform cerințelor cererii de chemare în judecată.

Din considerentul că la examinarea cererii prealabile, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a determinat corect raportul juridic și nu a ținut cont de circumstanțele importante pentru soluționarea cererii depuse în strictă conformitate cu legislația relevantă privind acordarea și recalcularea pensiei, Ivan Diacov a depus prezenta acțiune, solicitând recunoașterea ca fiind ilegală și anularea în întregime a deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale (CNAS) nr.D-1208/19 din 27 mai 2019 privind refuzul în recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă; repunerea în dreptul lezat și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i recalcula și achita pensia pentru vechimea în muncă în plată pentru anii 2012-2019, ținând cont de majorarea salariului procurorului în exercițiu și având în vedere salariul procurorului în funcția deținută la data ieșirii la pensie - procuror-șef de secție în Procuratura Generală; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i efectua recalcularea pensiei în plată din data de întâi a lunii în care a fost efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu, începând cu 1 ianuarie 2013 pentru toată perioada de pensionare după această dată; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i calcula și de a-i plăti achitarea diferenței dintre cuantumul pensiei stabilit în urma recalculării acesteia în funcție de majorarea salariului procurorului în exercițiu și cuantumul real al pensiei plătite în perioada anilor 2013-2019.

Prin hotărârea din 13 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Diacov a fost admisă parțial, fiind dispusă anularea refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. D-1208 din 27

mai 2019, ca ilegal. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i calculeze și să-i achite lui Ivan Diacov pensia pentru vechime în muncă reieșind din salariu mediu lunar achitat procurorului-șef de Secției al Procuraturii Generale, ținând cont de majorarea salariului procurorului - șef de Secției al Procuraturii Generale în exercițiu, începând cu data de 5 aprilie 2013 și pentru viitor. În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 24 februarie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat, care ulterior la 15 aprilie 2020 a fost completat cu motivare, solicitând casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată.

Prin decizia din 29 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 13 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

Invocând ilegalitatea deciziei enunțate, la 5 august 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat-o cu recurs nemotivat, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a actului judecătoresc ce constituie obiectul prezentului recurs cu pronunțarea unei decizii noi, de respingere a acțiunii. Totodată, reprezentantul recurentei a notat că motivarea recursului va fi depusă după notificarea deciziei motivate a instanței de apel.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

La rândul său, art. 245 alin. (2) Cod administrativ, reglementează expres că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Prin prisma normelor enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că decizia motivată a instanței de apel a cărei casare a fost solicitată în prezentul recurs a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale la 12 august 2020, ceea ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexată la dosar (jurist@cnas.gov.md)(f.d.183), însă Casa Națională de Asigurări Sociale contrar prevederilor art. 245 alin. (2) Cod administrativ, nu a depus în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei integrale a Curții de Apel Chișinău, adică până la 14 septembrie 2020 (zi de luni) inclusiv, motivarea recursului.

Colegiul reține că, adresa electronică a Casei Naționale de Asigurări Sociale (jurist@cnas.gov.md) a fost indicată personal, contra semnătură, de către ultima în antetul cererilor adresate instanțelor de judecată, fapt care atestă că aceasta și-a dat

consimțământul la expedierea actelor de procedură de către instanțele de judecată prin intermediul poștei electronice, iar faptul că instanța de apel nu a informat recurenta prin aviz de recepție corespunde scopului unei bune – administrări a justiției, și anume, prin transmiterea unui mesaj electronic a fost urmărit interesul public al economiei de resurse financiare și eficienței (a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr. 8 din 26 aprilie 2018, parag. 63 sau nr. 7 din 19 martie 2019, parag. 39).

Sub aspectul dat completul notează că, recursul depus împotriva hotărârii primei instanțe este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Respectiv, dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură să facă vizibile ilegalitatea deciziei contestate.

Or, prin prisma art. 244 alin. (2), 233 alin. (1), 231 alin. (2) coroborat cu art. 211 alin. (1) din Codul administrativ, în cererea de chemare în judecată se indică: a) instanța la care a fost depusă; b) numele și prenumele sau denumirea reclamantului, domiciliul sau sediul acestuia; dacă reclamantul este o persoană juridică, se indică datele bancare și codul fiscal; c) numele și prenumele reprezentantului legal sau împuternicit și adresa lui, în cazul în care cererea se depune de un reprezentant; d) denumirea pârâtului în calitate de autoritate publică și sediul acesteia; e) pretențiile reclamantului; f) circumstanțele de fapt și de drept pe care reclamantul își întemeiază pretenția; g) enumerarea tuturor probelor pe care reclamantul le deține și le poate prezenta; h) datele despre respectarea procedurii prealabile, dacă o astfel de procedură este prevăzută de lege.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale nu s-a conformat prevederilor legale și a formulat o simplă cerere de recurs nemotivată, fără a evidenția motivele ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la manifestarea dezacordului față de soluția pronunțată în apel. Această circumstanță face imposibilă exercitarea controlului judiciar de către instanța investită cu soluționarea căii de atac.

Or, în recurs nu este suficientă simpla expunere a dezacordului cu soluția instanței judecătorești, ci este necesară motivarea cu indicarea temeiurilor de ilegalitate pe care se întemeiază calea de atac, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o decizie neîntemeiată. Condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implică determinarea greșelilor anume imputate instanței ierarhice inferioare, cu expunerea argumentată a criticilor în fapt și în drept.

La capitolul dat completul decelează că, însăși Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat în recursul nemotivat că „argumentarea detaliată a recursului va fi prezentată suplimentar după luarea cunoștinței cu partea motivată a deciziei recurate”.

Însă, contrar prevederilor art. 245 alin. (2) Cod administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a întreprins nicio măsură în vederea depunerii motivării recursului în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei Curții de Apel Chișinău.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că circumstanțele descrise supra evidențiază caracterul echivoc al recursului depus de însăși Casa Națională de Asigurări Sociale, or, ultima fiind interesată în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin depunerea unui recurs motivat în termenul stabilit de lege, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, condiție însă ce nu se atestă la caz, din care considerent în speță intervine aplicarea cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului nominalizat ca inadmisibil în temeiul art. 246 alin. (2) lit. e) Cod administrativ.

Aceasta deoarece Casa Națională de Asigurări Sociale nu a depus motivarea recursului.

În acest sens este relevantă și jurisprudența CtEDO în care Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (Van Harn împotriva Germaniei).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh